

**Na četné žádosti našich občanů uvádíme několik
„krizových“ čísel:**

Poruchy dodávky elektřiny:	840 850 860
Poruchy plynu :	1239
Poruchy dodávky vody:	377 413 444
Svoz odpadů (nevyvezená popelnice)	377 152 159
Policie České republiky obv. oddělení Starý Plzenec	377 966 658

Jubilea v lednu

František Richtr (Akátová)

Marie Nová (Štěnovické nám.)

Vlasta Honzíková (Čížická)

Miloslav Nosek (Farní)

Boris Ličačenko (Liliová)

Vladislav Kučera (Buková)

Václav Kilberger (Na Šancích)

Jaroslav Nový (Jasanová)

***VŠEM JMENOVANÝM PŘEJEME DO DALŠÍCH LET HODNĚ ZDRAVÍ
A SPOKOJENOSTI.***

Cyklus přednášek „Cesty za poznáním“

Ve čtvrtek 8.1.2009 se konala v aule základní školy Štěnovice zeměpisně – cestovatelská přednáška ing. Michaely Ledvinové „Krásy Jižní Ameriky“, byla hojně navštívená a vyprávění spojené s projekcí se moc líbilo.

Cyklus přednášek pokračuje ve stejný čas **5.března** povídáním i obrázky **z cesty Mgr. Anny Koukolíkové po Islandu**. Na výlet do země sopek, gejzírů a ledu srdečně zvou pořadatelé.

Pozdravy z Pošumaví

Mnoho pozdravů všem přátelům, známým a hlavně bývalým žákům ve Štěnovicích i okolí posílá paní učitelka Alena Šimková – Komrsková z Nalžovských Hor. Rádi vyřizujeme.

Zvířátka v zimě

Protože zima se jistě ještě připomene, připomínáme všem páníčkům, aby nezapomínali často doplňovat zamrzající misky s vodou svých psích hlídačů. Až jim půjdete nalít čerstvou vodu, nezapomeňte s nějakým sypáním na ptáčky zpěváčky.....

Výstava fotografií

V neděli **22.2.2009 v 15.00 hod.** zveme všechny naše občany na otevření výstavy fotografií v obřadní síni OÚ. Tentokrát se v objektivu autora MUDr. Miroslava Žďárského ocitly vzdálené kraje:

Indie, Řecko, Chorvatsko - krajina a lidé

Návštěvníci se mohou těšit na jedinečný zážitek z fotografií, které přibližují skvosty architektury, lidi v jejich každodenním životě a překrásnou přírodu.

Výstavu si můžete prohlédnout po celý následující týden (23.-27.2.2009) v pracovní době OÚ.

Výstavy fotografií se staly již pěknou tradicí. Autoři dalších výstav jsou vítáni, prostory OÚ jsou k dispozici.

Občané štěnovičtí četli, čtou, budou číst /?/

K naší obci neodmyslitelně patří vzdělávací instituce – knihovna. Zdá se nám samozřejmé, že můžeme jít do veřejné knihovny a vypůjčit si knihy, časopisy, ba dokonce si můžeme dnes i „pohrát“ s internetem. Víte ale, kdy veřejná knihovna u nás byla založena? Před 90 lety!!

Se vznikem republiky bylo zřejmé, že stále platí: největším bohatstvím člověka je jeho vzdělanost. K tomu měly přispět i knihovny zakládané nejen ve městech, ale i na vesnicích. Nejinak tomu bylo i ve Štěnovicích.

Ve středu 17. prosince 1919 o půl sedmé večer jednalo obecní zastupitelstvo i o budoucí knihovně. Přesněji - o složení knihovní komise. Jednání vzešlo z dokumentu „Nařízení vlády republiky Československé ze dne 5. listopadu 1919“. Jím se naplňoval zákon o veřejných knihovnách. V knihovní komisi byli zastoupeni: učitel Josef Rašek, kameník Jan Nechutný a kameník František Trojan. Dále jim měli pomáhat předsedové místních spolků, protože knihovní fond tvořily knihy spolků Beseda, Skupina kameníků, Havlíček, Máj a Všeodborový spolek. Knihovna měla mít sídlo v prostorách obecního úřadu.

O necelé dva roky později už knihovna měla svá pevná pravidla a uspořádanou kartotéku. Největší podíl práce na tom měl řídící učitel Josef Fiala. V době prázdnin uspořádal lístkové seznamy knih podle jmen autorů, ale také podle různých formátů knih. Do sešitů zapsal seznam knih a čtenářů, připravil výkaz výpůjček a deník příjmů a vydání. První veřejná štěnovická knihovna měla „celkem 471 svazků, z nich 308 zábavných, 120 poučných a 43 časopisy“.

Dnešní knihovna ve Štěnovicích svým knižním fondem daleko předčí obecní veřejnou knihovnu před 90 lety. Jen si nejsme tak jisti, zdali ji předčí i čtenářským zájmem. Přáli bychom si, aby dnešní občané Štěnovic hladověli po knihách tak, jako generace jejich pradědů, byť se jednalo převážně o lid dělný.

PhDr. Alena Vlčková

Budiž světlo / dokončení/

Tak máme zase leden. A letopočet končí devítkou. Ne že bychom chtěli srovnávat s loňským osmičkovým rokem, kdy se celou republikou přehnala smršť různých výročí. Ale ve Štěnovicích právě před 90 lety, přesně 8. listopadu 1919, se sešlo obecní zastupitelstvo, aby vyslechlo zprávu prvního poválečného starosty MUDr. Františka Nového. Ten shrnul dosavadní jednání s firmou Bartovský ohledně zavedení elektrického proudu do obce.

Do hostince pana Václava Švábka, dnes je zde prodejna Jednoty, byla svolána už 13. září 1919 schůze „zájemníků“ / zájemců/ o zavedení elektriky. Majitelé domů se museli zavázat, že si dají vybudovat přípojku proudu na vlastní náklady. Závazných přihlášek bylo v hostinci u Švábků podepsáno 122.

Ve smlouvě bylo uvedeno: „Ku zajištění síly a aby zařízení provedeno bylo do určité doby, učiní obec závazek s firmou Bartovský, která opět stejný závazek vyžádá si u inženýra

Kašpárka. Stanovena lhůta 1. ledna 1920, aby elektrika fungovala.“ Pan starosta připomněl, že firma Bartovský by platila penále 50 Kč za každý den, jestliže „po 1. lednu proud do obce nepůjde a svítiti se nebude“. Zároveň se firma měla zavázat ručením za svou práci po dva následující roky. Sloupy na vedení dodá obec na společný účet přihlášených zájemců.

Ale i naši předci už asi znali termín „časový skluz“. Firma Bartovský totiž žádala, aby jí obec vystavila směnku na 110 000 Kč ještě před dokončením všech prací, nebo aby bylo firmě vydáno „osvědčení“, že po dokončení práce bude firmě vyplacen obnos na účet u Průmyslové banky v Plzni. Firma se totiž dostala do finančních potíží. Obecní zastupitelstvo se tedy 7. února 1920 usneslo na tomto osvědčení: „Na základě usnesení obecního zastupitelstva ve Štěnovicích ze dne 7. února 1920 stvrzují podepsaní zástupci obce štěnovické, že firma Jan Bartovský, elektrotechnický závod v Plzni provádí a z polovice již provedla po obci štěnovické i v bytech práce pro elektrické osvětlování, k jichž ukončení má v obci veškerý materiál. Jakmile uvedená firma práce dohotoví a podnik uveden bude do chodu, jakmile bude elektrika svítit a provedena bude kolaudace, vyplatí obec pro firmu Jan Bartovský u Průmyslové banky v Plzni 110 000 korun československých.“ Ale nakonec bylo všechno jinak. S Průmyslovou bankou se firma nedohodla, a tak šlo obecní „osvědčení“ do banky Agrární, ale částka byla vyšší o 40 000 tisíc. Obec si už musela vypůjčit u Raiffeisenky 160 000 Kč, aby se mohla začít stavět transformační stanice. Ta, která stojí dodnes proti Lidovému domu.

Okresní správní komise v Plzni ze dne 27. září 1920 schválila naší obci, aby si vypůjčila celkem 240 000 Kč. Raiffeisenova záložna v „Outušicích“ byla ochotna obci půjčit na 5% úrok a s tím, že se Štěnovice stanou členem záložny. K 1. lednu 1921 měla konečně obec peníze, a tak práce na elektrifikaci mohly pokračovat. A jak už jsme v prosincovém čísle Listů napsali, poprvé se rozsvítily žárovky v obci 26. února 1921.

Starosta obce Jakub Chocholatý, který vystřídal ve funkci MUDr. Františka Nového, na schůzi zastupitelstva 16. dubna 1921 předložil „výkaz celého nákladu pro elektrický podnik“.

Výpůjčky činily 500 000 Kč, ale obci stále ještě chybělo 150 000 Kč. Poslední půjčku zajistila obec opět u Raiffeisenky v Útušicích.

Elektrický proud byl veden z litické přípojky částečně též přes katastr Útušic. Obec útušická požádala 5. října 1921 o připojení k přívodní lince štěnovické za obnos 50 000 Kč. Zastupitelstvo Štěnovic o této žádosti diskutovalo a všem členům se zdálo, že nabízený obnos je nedostatečný a požadovali jeho zvýšení. Nakonec se štěnovičtí přece jen smířili s nabízenou částkou, ale do smlouvy zahrnuli i všechny poplatky a výlohy spojené s připojením k síti.

V březnu 1922 se obec rozhodla koupit menší transformátor. Ten první, velký, neodpovídal spotřebě proudu. A tak jsme měli v „budce“, v transformační stanici, hned transformátory dva. Původní „velký“ čekal, až v obci stoupne spotřeba elektřiny. To se v letech následujících stalo.

V srpnu 1922 požádala o připojení k síti firma Hejret a v září téhož roku projednávalo obecní zastupitelstvo žádost majitele velkostatku Vykoukala o zavedení proudu do dvora a do zámku.

Zavedení elektrického proudu do Štěnovic stálo nakonec obec přes 700 000 Kč. Částka to byla nemalá a obec se zadlužila, ale přesto na elektřině trvala, vědoma si všech výhod z toho plynoucích. V listopadu 1922 obecní zastupitelstvo schválilo, aby se Štěnovice staly členem Obranného elektrářského svazu spotřebitelů elektrického proudu. Členství v Obranném svazu

bylo zdůvodněno: „Poněvadž Elektrářský svaz v Plzni v mnohých věcech proti spotřebitelům bezohledně si počíná.“ Chce se nám říci: nic nového v Čechách.

Závěrem – děkujeme našim předkům za odvahu prosadit technické vymoženosti i za velmi vysokou cenu v nelehkých poválečných dobách.

PhDr. Alena Vlčková

kronikářka obce

Pozn.: Zpracováno podle zápisů z jednání obecního zastupitelstva ve Štěnovicích v letech 1919-1922 se zachováním tehdejšího pravopisu v citacích.